

zastave Njo, ki ji je letošnje leto posvečeno kot 1500letnica efeškega vesoljnega cerkvenega zbora, pa tudi tiste vrle krščanske slovenske mladenke, ki so prihitele k Sv. Trojici, da dostojno proslave ta velevažni 1500letni jubilej v zgodovini Marijinega čaščenja. Tržanom Sv. Trojice za to čast in hvala! Dekleta, članice naših krščanskih organizacij, so prihitela sem v najboljšeštem številu ne samo iz vseh župnij šentlenartske dekanije, marveč tudi iz mnogih krajev ljutomerske, ptujske, jareninske in mariborske dekanije. Od čaleč jih je pozdravljalo krepko, ubrano in svečano radostno pritrkavanje zvonov z svetlo-nega stolpa svetotrojiškega. Bil je to veličasten tabor krščanskih slovenskih deklet Slovenskih gor in sosednih krajev. V tako imponujočem številu so prišle, da je bila ogromna svetotrojiška cerkev nabito polna, in niso vse v njej istočasno našle prostora. Bila je to proslava, ki je v vsakem oziru bila dostojna časti nebeške in naše Matere in vredna naših krščanskih mladenk. V cerkvi je govoril prisrčno in spodbudno besede preč. g. kanonik Franc Časl, ki je navduševal žensko mladino za iskreno čaščenje Marijino, katero se najljepše in tudi najkoristnejše kaže v življenju po svetlem, visokem vzoru Marijinih kreposti. Slovesno sv. mašo je daroval vlč. g. gvardijan Ernst Jenko. Po cerkvenem opravihu je bilo veličastno dekliško zborovanje na obširnem prostoru pred cerkvijo. Otvoril ga je vlč. g. župnik Gomilšek, upravitelj šentlenartske dekanije. Predsedovala je zboru deklet Amalija Klobasa od Sv. Benedikta v Sl. gor., koji je bila ob strani kot podpredsednica Poljanec Marija od Sv. Antona. Predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Holnjec je v zvezi s proslavo 1500letnega jubileja efeškega cerkvenega zbora pojasnjeval visoke ideale našega prosvetnega dela med mladino. Verski idealizem je, ki pročišča naše izobraževalno delo in brez tega idealizma je vsako prosvetno delo zlasti med mladino brez prave in trajne koristi. V iskrenih besedah je pozdravljaj in proslavljal sv. Očeta kot prvega in najdražjega bojovníka za katoliška načela mladinske vzgoje in za pravice katoliških mladinskih organizacij, ki jih pobija nacionalistični fašizem. Njegove poljudne in navduševal-

ne besede so našle glasen odmev v velikem zboru krščanskih slovenskih mladenk. Nato so se javljale v dolgi vrsti zastopnice krščanskih dekliških organizacij iz raznih krajev s pozdravnimi in bodrilnimi govori, odzorno deklaracijami, in sicer Lorbek Marija od Sv. Benedikta, Senekovič Marija iz Sv. Lenarta, Padovnik Marija iz Sv. Trojice, Hujdec Marija z Marije Snežne, Mlinarič Alojzija iz Negove, Reš Neža od Sv. Benedikta, Črnko Terezija iz Sv. Jurija v Slov. gor., Špan Marija s Kapele, Šuc Marija od Sv. Ruperta, Senekovič Marija od Sv. Benedikta, Pignar Jera od Sv. Andraža, Leopold Barbara od Sv. Ane, Poljanec Marija od Sv. Antona, Ljubec Genovefa od Sv. Benedikta, Pihlar Marija iz Sv. Lovrenca v Slov. gor., Brus Marija iz Gornje Sv. Kungote, Sever Marija od Sv. Urbana pri Ptuj, Čuš Anica iz Sv. Jurija ob Ščavnici, Zorko Roza iz Ptuja, Kocbek Marija iz Gornje Radgone, Črnčič Alojzija od Sv. Jurija v Slov. gor. in Družević Marija od Sv. Andraža kot zastopnica Marijinih vrtcev. G. dekanjski upravitelj Gomilšek je našim krščanskim dekliškim organizacijam polagal na srce dolžnost molitve v ta namen, naj bi Bog dvema sinoma našega naroda škofoma Slomšku in Baragi dobrotljivo naklonil čast oltarja. Ob dveh je bilo dekliško zborovanje končano. Ob treh je g. Gomilšek imel v cerkvi spodbuden in poučen nagovor na dekleta, nakar so bile slovesne večernice. Potem so dekleta odhitela na svoje domove. Tiste, ki so prišle v strnjelih skupinah ali procesijah, so tudi odšle v procesijah pod vodstvom čč. gg. duhovnikov, katerim bodi na tem mestu za njih trud izrečena najprisrčnejša zahvala. Sijajna manifestacija naših krščanskih dekliških organizacij na taboru pri Sv. Trojici je najboljši dokaz, da njihovo pečrtovalno delo ni ostalo brez lepih sadov. Le tako naprej! Z Bogom in Marijo za našo mladino in našo domovino!

Negova. Dramatični odsek Kat. izobraževalnega društva pri Sv. Trojici v Slov. gor. vpripori v nedeljo dne 19. julija popoldne po večernicah v tukajšnji graščinski dvorani zelo zanimivo in podučno gledališko predstavo: »Žrtve spovedne molčečnosti«, petdejanjo. —

Ker je čisti dohodek namenjen za popravilo romarske, letos jubilejne cerkve pri Sv. Trojici v Slov. gor., se vsi farani in okoličani prav vljudno vabite!

Rajhenburg. Tukajšnje Slov. katoliško izobraževalno društvo je meseca maja t. l. prenovilo svoj oder v Slomškovem domu. Oder je vzdignjen za 20 cm. Ozadje je — kakor tudi 75 cm široke sufite — pritrjeno na škripih, kar mnogo olajšuje sestavo posameznih scenerij. Nove kulise so delo društvenega člana R. Golobiča, prometnega uradnika, ki je še kot študent napravil mnogo kulis na naših odrih po Belokrajini. Nove kulise so v vsakem oziru vredne svojega mojstra. Iz njih diha naša slovenska zemlja s prijaznimi cerkvicami, s hišami bogatinov in siromašnimi kajžami; iz njih veje diha naših gorenjskih velikanov, odetih s snegom. Stranske kulise te spominjajo na polhe in na narodno pesem: »Kdo bo praprot žel?« Pa tudi tihih belih brez ne manjka na odru. Na oknu tipične gorenjske hiše cvete nagelj ter s svojimi velikimi rdečimi cveti označa ljudem: »Na ta oder hodijo pošteni slovenski dekleta! Tu se zbirajo fantje, ki so vredni nagelja rdečega! Na odru je tudi nov regulator za električni tok, ki je domač izdelek g. L. Lipovška. Lep je oder, naj bi se tudi društvo poživilo! Bi li ne bilo umestno organizirati poseben dramatičen odsek, kjer naj bi se udeleževali samo mlajši igralci in igralke? Saj je vendar mladina tista, ki je poklicana, da ponese glas krščanske prosvete v slednjo vas! Premislite to in ne odlašajte! Kajti neprijatelj naših načel vabi našo mladino od vseh strani, pod različnimi pretevezami v svoje vrste! Za dramatično navdušeno mladino je dovolj v fari! — Pri nas še najbolj deluje knjižnica, ki se vedno množi z novimi knjigami. Zato se vsem toplo priporoča. Knjižnica posluje ob nedeljah in praznikih po rani sv. maši do pol 10. ure ter po pozni sv. maši do pol 12. ure.

Knjige.

Gruša umiral! Kmetska drama v petih dejanjih, po francoskem romanu R. Bazina z dovoljenjem napisal dr. Ivan Dornik, je izšla

brž kosilo», odvrne Hendel nervozno, željno pričakujoč jedi, — »kajti jaz sem tista družba!«

Pecetni muzikantje

so igrali na vogalu ulice, nakar vpraša izmed njih eden drugega: »Kaj praviš, ali nas slišijo ali ne?« — »Jaz mislim, da«, je odvrnil drug godec, tam gori je nekdo že zaprl okno!«

Nek občinski prednik

Je javil magistratu: »Preponižna objava o ovčjereji v občini X. Dolžno poročam, da se nahaja letos v občini 167 ovc, med katerimi samo eden garjav koštrun ponižni občinski predstojnik Jaka Nos.

Vrečku. Tukaj mimo pelje danes krasna nova cesta: Sv. Urban—Lesično, po kateri vozijo osebni, tovorni avtomobili in lep avtoomnibus. Baš ob cesti pri blagem Martinu Vrečku na Žegarju stoji kamen v spomin na otvoritev te prepotrebne cestne zveze s pomenljivim v marmor vsekanim napisom, ki se glasi:

»To cesto je začel graditi okrajni zastopko-zjanski l. 1915. Prometu se je izročila, ko je bil dr. Fran Schaubach veliki župan mariborske oblasti, dr. Josip Leskovar oblastni komisar. Vso pobudo za začetek sta dala in vso skrb za izvršitev sta imela dekan in načelnik okrajnega zastopa v Kozjem in načelnikov namestnik Mart. Vrečko, stavbenik iz Žegarja.«

Med baš ne kaj zložno pešpotjo od Planine na Žegar je pripovedoval Grizold tovarišu, da je kmalu za Vrečkom na Žegarju Krčma pri Drobnetu na Košanci, kjer se baje Guzaj pogostoma zadržava. Njemu, Grizoldu, je zaupal orožnik Črnčič, kako ga je speljal na led ta prokleti razbojnik ravno v omenjeni gostilni. Črnčič je izpraševal na patrolji Guzaja samega, seve ga ni

poznal, če mu je kaj znano, kod se najrajši klati, hodi, zadržava in skriva ropar, s katerim ima žandarmerija toliko posla. Guzaj je povabil Črnčiča seboj k Drobnetu, kjer mu je plačal jesti in piti, kolikor je hotel. Povrh mu je zaupal, da zahaja Guzaj kot neznanec večkrat v to krčmo. So časi, ko je celo vsakdanji gost. Pač pa zna izginiti ob prihodu žandarjev kakor senca. Črnčič je zvedel šele pozneje, da je bil pri patruliranju za Guzajem z njim samim skupaj, izborna se je zabaval v njegovi družbi, jedel in pil je na njegove stroške. Kakor Črnčiču se je godilo še več drugim žandarjem. In ker je ravno v Drobnetovi krčmi potegnil Guzaj žandarja, sta se podala onadva danes na pot ne po cesti, ampak povprek čez šume, da se bosta lahko oglasila pri Drobnetu, saj vedi ga Bog, če ni ropar sedajle v krčmi na Košanci.

(Dalje sledi.)

Nov vozni red
se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. —
Cena Din. 2.—.

v založbi »Našega doma« v Mariboru, Koroška cesta 5. Naročniki »Našega doma« dobijo to knjigo za 12 Din, ostali za 25 Din. Celoletna naročnina za »Naš dom« znaša 12 Din, kdor torej naroči »Naš dom« in knjigo »Gruda umira«, dobi oboje za 24 Din, dočim stane igra sama za nenaročnike 25 Din. — Na kmetih je dandanes tako, kakor da gruda umira, vse beži od nje in oni, ki morajo še na njej ostati, delati in živeti na njej, so v velikem pomanjkanju in skrbi za bodočnost. Vendar je rešitev, da gruda, ki umira, ne umrje! Je rešitev v ljubezni do grude, v medsebojni ljubezni vseh onih, ki morajo na njej živeti. — Drama, polna dejanj, izredno vpliva na gledalce. Društva, sezite po tej tako aktualni igri! Naročila prejema uprava »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5.

*

Pot okoli sveta nekdanj in danes.

Post in Gatty, ameriška letalca, sta preletela pot okoli sveta v 8 dneh, 15 urah in 51 minutah in sta dosegla s tem nov rekord. Zrakoplov »Grof Zeppelin« je rabil za isto pot 20 dni in 4 ure.

Prvič okoli sveta.

V 8 dneh, 15 urah in 51 minutah okoli sveta! Pred 440 leti je rabil Fernando de Magalhaes, največji pomorščak vseh časov, za objadranje sveta, ki je bilo prvo, 1083 dni.

Fernando de Magalhaes, rodом Portugalec, je stopil že v mladosti v službo Španije. Začetkom 16. stoletja se je zgodilo, da so se vrnil portugalski mornarji iz Indije in so prinesli seboj iz pravičnejše dežele marsikatero dragocnost. Magalhaesu, z angleškim imenom Magellanu, niso dala ta odkritja miru. Tudi on se je hotel podati na raziskovanje. Molukke (otočje) je hotel odkriti in prinesiti španskemu kralju Karlu VI. bogastvo teh bajnih otokov. Objadranje sveta, katerega je nameraval Magellan, je bila pot s popolno negotovostjo. Pomorske karte so bile brez prave vrednosti, ladijski instrumenti enostavni, jadrnice brez sigurnosti in brez odpora napram viharju. Zemljepisje je bilo v povojih, bil je tudi globus nepopoln ter nenatančen. Potrdilo, da je zemlja krogla, je prineslo človeštvu šele Magellanovo objadranje sveta. Drznega pomorščaka je spremljal nekak naravni nagon, ko se je podal v zapadno smer, da bi poiskal otočje Mollukov. Kralj Karl VI. mu je dal na razpolago 5 jadrnic in v celem 265 mož. Ekspedicija je stala kralja 214.190 mark. Dne 15. septembra 1590 je odjadral admiral iz luke San Lucar. V Patagoniji v Južni Ameriki je prvič prezimoval. 14 mesecev za tem, ko se je bil podal na pot, je odkril Magellanov prehod, ki spaja Atlantski in Tihi Ocean. Pri križarenju po morju so bili odkriti Filipinski otoki.

Aprila naslednjega leta je padel admiral v bitki na otoku Matan. Kapitan Janez Sebastijan je prevzel poveljstvo in je nadaljeval jadrnanje okoli sveta. Pristal je na ogromnem otoku Borneo, odkril Molukke, Sunda otočje, Indijski Ocean in otočje Azorov. Tri leta za

tem, odkar so se bili podali pogumni mornarji na pot in prevozili 38.000 morskih milj, so se vrnil na Špansko in izkazali s svojimi odkritji največjo uslugo človeštvu in znanosti.

Nadaljnja objadranja sveta.

Po prvem objadranju sveta so se upali tudi še drugi na to pot. Najslavnejši med temi je J. Cook, priprost kmečki sin, ki je objadral koncem 18. stoletja trikrat zemljo. Od 1768—1771 se je peljal v zapadni smeri in je odkril na tej poti mnogo otokov v Tihem Oceanu in vzhodno obal Avstralije. Na tej poti mu je že mnogo koristila takratna najnovejša iznajdba, ki je omogočila potem zvezd določiti zemljepisno dolžino na odprtem morju. Le temu odkritju gre zahvala, da je bil pred Cookom tolikokrat eden in isti otok večkrat odkrit od raznih oseb in za njim pa se ta napaka ni več dogajala.

Cookovo drugo objadranje sveta je tudi trpelo 3 leta od 1772—1775. Tokrat se je peljal okoli zemlje od zapada proti vzhodu. Da bi se izognil nevarnim vetrovom, je moral kreniti proti jugu in je zašel v bližino morja krog južnega tečaja. Sedaj je začel iskati veliko južno suho zemljo, ki je obsegala na tedanji karti celi južni del zemeljske oble.

Ko je bil ubit Cook 1779 med tretjo vožnjo okoli sveta na Havajskih otokih od domačinov, je še bilo 7% sveta neodkrita. Raziskati teh 7%, je bil cilj Cookovih naslednikov.

Cookovi nasledniki.

Potovanje okoli sveta je napravila ruska ladja »Rurik« v letih 1815—1818. Kapetan te ladje je bil sin nemškega pesnika Kotzebue. Tudi znameniti nemški pesnik Adalbert Chamisso se je udeležil tega potovanja. Od leta 1838 do 1840 je jadrnil okoli sveta Framoz S. C. Dumont d'Urville na ladji »L' Astrolabe«. Med leti 1839—1843 se je vozil okoli sveta angleški raziskovalec J. C. Ross z ladjama: »Erebus« in »Terror«. Ross je prvi dokazal, da je krog južnega tečaja trda zemlja.

Parniki in letala.

Vsa našeta objadranja so trpela skoraj zmiraj tri leta in še več. Ta doba se je znatno skrajšala ter zboljšala, ko sta bila predana prometu parnik in železnica. Pa še vedno je trajala vožnja okoli sveta več tednov, da mesecev. L. 1889 se je posrečilo njujorški časnikarici Nellie Ply, da je rabila za vožnjo okoli sveta le 72 dni, 6 ur in 10 minut. L. 1913 je zmogel isto pot ameriški gledališki ravnatelj John Henry v 35 dneh, 21 urah in 36 minutah.

Poleta okoli sveta so se lotili prvič leta 1924. Ameriška bojna letala so letela okoli sveta 145 dni. Polet sam brez pristankov je trajal komaj 7 dni.

L. 1928 so začeli gledati poletov krog sveta rekordi. John Henry Mears je rabil v letalu krog sveta v omenjenem letu 23 dni, 15 ur in 21 minut. Leto pozneje je letel »Groff Zeppelin« okoli sveta 20 dni in 4 ure. In najnovejša rekorderja Post in Gatty sta porabila za pot okoli sveta 8 dni, 15 ur in 51 minut.

Gladbeck v Nemčiji. »Slovenskemu Gospodarju« sporočamo Slovenci, ki se nahajamo na Nemškem, prav lepe pozdrave. Ta list mi prav radi, pridno in pazljivo beremo, oskrbuje nam ga Društvo sv. Barbare v Gladbecku. — Zapustil nas je podkonzul g. Vođušek, ki smo ga vsi jako čislali, ker smo se mogli z njim razgovarjati v mili naši materinščini. Njegov namestnik je tudi prav dober gospod, kar se pa tiče razgovora, so težave za tistega, ki srbskega jezika ne zna. Kar se tiče vrnitve v domovino, so v tem oziru težave. Plačevali smo prispevke zavarovanja za starost. Sedaj manjka nekaterim nekaj mesecev ali leto, morajo torej počakati tako dolgo časa, da dobijo pokojnino. Vsem prijateljem po zelenem Štajerskem naše najlepše pozdrave!

Šminklavž pri Slovenjgradcu. Dne 1. julija t. l. je prišla iz Uršelske gore čez našo župnijo strašna nevihta s točo, ki je osmerim posestnikom v dolini potoka Kolariča vse pobila. — Udarila pa je tudi strela, in sicer pri kmetu pd. Prijolu v Vodrižu. Bila pa je le vodena strela in ni vžgala. Strela je vdrla v družinsko sobo, ožgala nekoliko gospodinjo, dekle pa, ki je držala na krilu gospodarjevo eno leto staro deklico, kakor tudi otroke je vrgla na tla in omamila. Vendar se je posrečilo čez dalje časa obe osebi spraviti k zavesti. Pripomniti je še, da je strela gospodinji, ki je imela coklje na nogah, od cokelj kos lesa odtrgala, sicer pa se gospodinji ni nič hudlega zgodilo. Bila je to velika sreča v nesreči. Bog nas varuj hudega vremena! — Dne 24. junija se je v naš mali župniji sveta birma prav lepo izvršila; birmanih je bilo 45 otrok.

Trbnje. Zaključek šolskega leta se je letos izvršil pri nas na zelo ganljiv način. Po cerkvenih slovesnostih so se zbrali vsi šolarji z učiteljsvom v šolski sobi, kjer se jim je na kratko podala zgodovina in pomen Vidovega dne in so otroci prav pristrčno zapeli nekatere narodne pesmice. Ker nas šolski upravitelj g. Martin Kranjčič zapuša in stopi v stalni pokoj, so se šolarji solznih oči poslovili od svojega dobrega vzgojitelja ter se mu z lepimi besedami zahvalili za njegovo 11 letno vzorno in trudapolno poučevanje na tej šoli, obetajoč mu, da se ga bodo zmiraj zvalečno spominjali. Tudi g. nadučitelj se je poslovil od svojih učencev z zlatimi nauki, spodbujajoč jih k lepemu življenju. — Učenca I. razreda Jožeta Skutnika, pd. Baurav, je pičil gad v nogo. Plk ni nevaren, ker je bil gad še mlad in so rano domači brez zdravnika sami izlečili. — Slišimo tudi, da se bo trbnjska občina priključila občini Meža pri Dravogradu.

Ribnica na Pohorju. Seno smo spravili letos, ker ni vreme posebno nagajalo, še dokaj urno pod strehe. Po količini sodijo fmetje pridelek večinoma enak lanskem, razen nekih izjem vsled bolj suhih dni po nekaterih legah, kjer je bila trava bolj redka. Izboljšuje se cesta obojesmerno: od kolodvora Vuhred-Marenberg in Ribnica-Brezno. Spomladi se je dal v promet znaten kos novo zgrajene ravne in trdne ceste za zelo napetim Purgrafovim klancem, ki je izžemal dostej naši vprežni živini toliko znoja. Razen tega se pridno vozi gramoz, se vrše kanalizacije, vkopavajo se stebriči z vklesano številko kilometrov itd. Tudi veliko pobeljenih lesenih stebričev se je zabilo na vseh ovinkih ob cesti v zemljo, ki opozarjajo šol-